

20  
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ  
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ  
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ  
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14  
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ  
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ  
'Αριθ. 'Ερωτ. *Μουσ. νῆ. Γ. 20/1970*

Α'  
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ  
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



ΑΘΗΝΑΙ 1968  
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

*Σελ. 1968/20-3-1970*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Ταξιάρχαι...*  
(παλαιότερον ὄνομα: *Κοιλιάνι...*), Ἐπαρχίας *Μυτιλήνης*  
Νομοῦ *Λέσβου*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Γεωργίου*  
*Ταξιάρχου*..... ἐπάγγελμα *Εἰδικταῖος*.....  
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Ταξιάρχαι - Μυτιλήνη*.....  
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον *Πέντε*.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:  
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Παναγιώτης Σκουράκης*  
*καὶ Μιχαήλ*.....  
ἡλικία *70 ἐτῶν* γραμματικαὶ γνώσεις *εὐγράμματος*.....  
..... τόπος καταγωγῆς *Ταξιάρχαι*.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ —  — ΔΟΗΝΩΝ

#### Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων; *Τὰ ἴδια Σκουράκια πού ἐπένταξε αὐτὲ δύο χρόνια ἔφηνησε γένε' κα' χιὰ βοσκή*  
Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωρίσται ἡ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικά διαστήματα; *δὲν ὑπάρχαι σπριγιοὶ βοσκιοὶ*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. *εἰς χωρικοὺς ἀδελφὰ ἀνδρῶν καὶ ἡ ἀδελφὴ καὶ τὸν ἀδελφὸν*.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; *Οχι*.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .....

... Εἶναι γεωργοὶ καὶ κτηνάρχαι. .....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; Δεν ἀσχολοῦν τεχνῖται (καθηματικοὶ - βιοτεχνῖται).

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

... Δεν ἀσκήσαντο εἰς ἡμέραν καὶ δὴ εἰς περιόχην ἀπὸ τοῦ ἀναγκασμοῦ ἐκείνης. Ἐκείνη ἔκρινεν κ. λ. π.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) .....

... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; .....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) .....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζαι ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίου εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

... Οχι. Ἡ ἐπιμεριμένη ἐκείνη ἦτο ἐλαχίστη καὶ εἰς ἀπὸ τοῦ ἀναγκασμοῦ ἐκείνης ἐργαζομένων. .....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ... Οχι. .....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; Εἰς τὰς ἐκείνης ἡμέρας ἀναδεδειγμένους χειρουργοὺς, περὶ τοῦ Μ. Ἡλίου. .....

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται .....

... ὡς ἐργάται καὶ εἰς Μαγνησίαν, Μακεδονίαν καὶ ἄλλοις τόποις.

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

Με τὴν ζωϊκὴν αὐτότρον ἀπὸ ποιμνίων γα...  
 ὁποῖα μετὰ τὴν ἀλγὴ τῆς ἀντιληπτικῆς ἐκείνου  
 τῆς ἀντιληπτικῆς αὐτῶν διημερίων αὐτῶν.

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Κατὰ τὸ ἐτος 1948.

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Ὁ δὲ ἀντικείμενον ἄροτρον, ἐκείνου ἡλικίας ἀπὸ τοῦ 1930, μηχαναὶ αὐτοῦ.

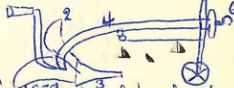
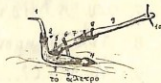
- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Χρησιμοποιεῖται μονόφτερο σιδηροῦν εἰς τὰ πεδινὰ καὶ δίφτερο εἰς τὰ ὄρη.

Ἡ προμήθεια αὐτῶν ἀπὸ κατασκευαστῆς Νίκης Μυτιλήνης.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

- |         |           |         |          |
|---------|-----------|---------|----------|
| 1. ἔχει | 4. βανδάρ | 7. .... | 10. .... |
| 2. ἡμῶν | 5. ρονδάν | 8. .... | ...      |
| 3. ἡμῶν | 6. γὰρ    | 9. .... | ...      |



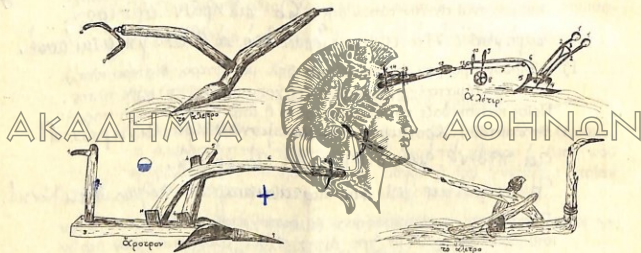
- 2) Τράκτερ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει; ἡλικίας 1958, μονόφτερο καὶ πεδινὰ)  
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ Ποτέ, σχεδὸν ἐκκαταλείβεται ἢ ἀπορᾶ.

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... ΟΧΙ .....

5) Μηχανή ἀλωνισμού .. Ο.Χ.Ι .....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. Τεχνίται γεωργικῶν μέσων.  
Αὐτῶν οὐκ ἔστιν ὅμοιον. Σήμερον σφαιροειδὲς καὶ εἰς χεῖρας  
ἀπὸ ἐκτετακτοῦ καὶ κατεστραμμένου ξύλου ἐκ τοῦ  
ξύλου. Σήμερον δὲ ἐκ μεταλλίου. .....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποίαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;



3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον<sup>(1)</sup> καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. ἡ ἔχειρ ..... 6. τὸν εὐτεβαίρ ..... 11. ....

2. .... 7. τὸν κλειδί ..... 12. ....

3. τὸν π. σ. α. ρ. ..... 8. τὸν βίθρον ..... 13. ....

4. ἡ σπῆρα ..... 9. ἡ μύτ ..... 14. ....

5. ἡ σπῆρα ..... 10. .... 15. ....

+ ὅμοιον με διαφορὰν εἶναι παλαιὸν καὶ μέγας ἢ χειρολαβὴς ἀπολαύων  
(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν. ἔτσι ζυγόν.



(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-  
θμῃσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὧλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

... Πάντοτε τὸ ὕνι, ἢ ἀλλὰ γὰρ ἀρμένια  
... πλάτος φαρμικὸ μὲ μισρὴ μύστη.....



ὕνι



1 τὸν σπῆν 2  
2 τὰ φτερά  
3 ἢ μύστη μαρμαίον

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; εἰρηκεῖς μαρμαίοντες

κεφάλαιον φύλον κεφάλαιον πρίον

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ἡ σπάθα



χειρὶ δάδα

κεφάλαιον

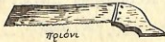


εἰδηγὰ  
ἐπὶ αὐτῇ

ἐν φύλον... αὐτὰ κεφάλαιον αὐτὰ ἀπὸ μαρμαίοντος  
εἰδηγὰ... κεφάλαιον... ἀπὸ ξύλου... ἐν αὐτῇ περὶ λαβῆς

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιορθώσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πρίονι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

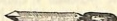
... τοῦ πρίονος... τοῦ ξυλοφάντος... τοῦ ἀρίδου... τοῦ σκεπάρνου...



πρίον



ἀρίδα

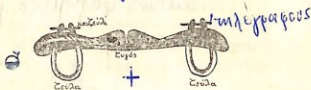


ρινὶ ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐκμεταλλοποιῶντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἥμιονος, ὄνος... *Μ. ἔ. γ. α. β. κ. δ. ι. α. . . . .*

β) Ἐκμεταλλοποιῶντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ;... *Δ. ν. α. γ. α. . . . .*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Μ. ἔ. β. κ. δ. ι. α. ν. α. . . . . Μ. ἔ. δ. ν. ο. α. λ. ο. γ. α. ὁ. χ. ι. . . . .*



Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζέυλια κλπ.).

*+ Πανομοιάζουν ἀπὸ αἰῶνα φοιμένοι ἀπὸ κτηνὸν αἰθνητὸν με λαιχάρια ἐν δερμάτινι περικλυμένον χιτῶνι γύρῃ (πυλὸν χρυσεύον).*

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχού : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Κ. λ. ο. γ. α. . . . . Ἀ. ν. ο. π. ρ. α. δ. ε. ν. α. ι. ἐ. ν. α. α. λ. ο. γ. α. δ. ι. α. δ. ἑ. ρ. μ. α. τ. ο. ς, ὁ ὁ ποῖ. ο. ν. χ. ἑ. γ. η. α. ι. . . . . λ. ο. γ. ρ. ι. . . . .*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *Ἀπὸ α. ε. 1930. . . . .*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *Μ. ἔ. γ. α. β. κ. δ. ι. α. ν. α. . . . . γ. γ. α. ρ. ι. α. . . . .*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

Ἄπό τοῦ δύο σιδηρῶν κρῖνων τῆς λαμαρίας ἀρχίζον  
ἐκχίνια καὶ ὁπίσθια καταλήγουν εἰς τὸν γραβηχίον καὶ προσ-  
δεύονται εἰς τοὺς κρῖνους τῶν δύο ἄμων τοῦ εἰς τὸ μέσον τοῦ  
γραβηχίου, ἀπάρχει ἄλλος σιδηρὸς κρῖνος ἐπὶ τοῦ ὅ-  
ποιον ραγίζονται οἱ ράγες.



ζ'. Ἀροτρίασις ( ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

ἢ ἐντολμασθῆς καὶ ἀγρῶν.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Ἄπό αὐτῶν κρῖναι τῶν δύο βοδιῶν προδύνονται καὶ δύο ὄπλα ἐκχίνια (τῆς λαμαρίας) ἐν συνεχείᾳ οὗ φέρει τοποθετεῖται καὶ ὁδηγεῖται πρὸ τοῦ ἀρότρου.....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. Μερικαὶ ἢ λαμαρία ὁδηγεῖται τὸ ἄροτρον πρὸ τοῦ ἀρότρου, ραγίζονται τὸ γραβη-  
χίον ἐπὶ τῆς λαμαρίας καὶ ἐπὶ τοῦ ἀρότρου.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφὴ καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).  
Μ.ε. ἐκχίνια... προσδεθῶν... ἐπὶ αὐτῶν κρῖναι τῶν δύο βοδιῶν.....

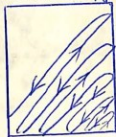
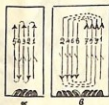
- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ὡς γὰρ παρατηρεῖται ἐκ τῶν σχεδίων

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

α' ἐπὶ τῇ ὀργῇ

β' ἐπὶ τῇ ὀργῇ



Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαοὺς (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίων, ντάμιες, στασιές, μεσδραδες κ.λ.π.);

εἰς λαοὺς ἡμετέρας σπορίων

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαοὺς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; Ναι

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον;

Πάντα με σκαπάνη

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Πλάγιως



Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορᾶς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

Δύο ὀργώματα:  
α) τὸ μαλόνι. Πρωτοβράχια  
β) τὸ δεύτερο χέρι. Νοέμβριος καὶ Ἰαννῆς.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαιτήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ὁμοίως ὡς ἀνω. ὅχι ἀπολύτως διὰ  
κατὰ τὴν ἐποχὴν.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφθεῖ ἄσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Ἔνα καὶ ὁ δύο ἔτη.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; .....

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; .....

τὸ δισάκι· ἢ χιχμηλὶ (διβάκι).

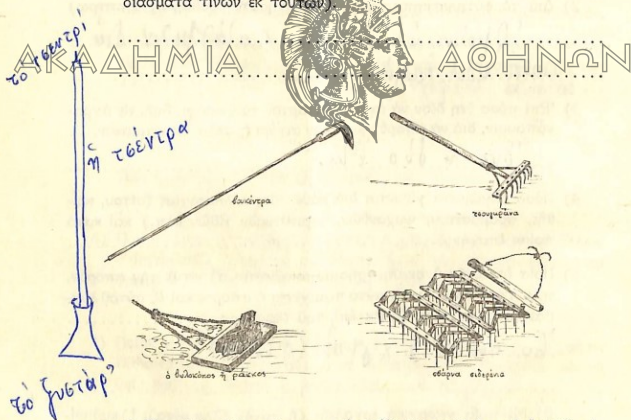
β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδᾶρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῇ σιδηρᾷν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; .....

Μὲ ζυγὸν ράβδον (ἢν τέντρα) αἷς δολίαν.  
 ὅ. ἐν... αἷρον... ἑρῶν... αἷντρί... αἷδρα... ὅ. δὲ... ἄλ-  
 λον... πελαγωμένον... αἷδρα... αἷχμῶν (ὅ. ζυγὰρ')

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄρχωμα, ἰσπένδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-  
 σμα, διβόλισμα); . . . . . ἢ αἷ... ἑρῶν... προῦκτα... πῆρ...  
 . . . . . αἷδρα... ἢ αἷψι... καλλιεργῶν... πελαγωμένον... ..

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

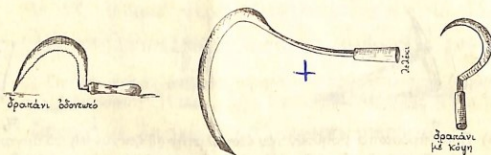


γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-  
 που· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν



π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Μὲ τὸ ἀμφιπόνησον διὰ + δρεπάνι.

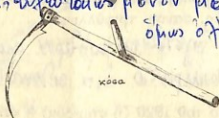


Ἐὰν ᾖσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

Δὲν ὑπάρχουν ἔτι ἄλλα μέσα.

## ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). **Καὶ τὰ χόρτα μὲ δρεπάνια, ἀλλοιωμένον μὲ κόσων, ὡς οὐκ ἔστιν ὁμοῦ ὅμως ὅχι γὰρ γέρον τὰ χεῖρ ὅσον.**



- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).

Ὁμοῦ.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

Ὁ σιδηρὸς εἶναι τὸ ἀμφιπόνησον ἐξ ἑλίου ἀνιόντος.



- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) .....

... ἔκτεχνον. ὅς ἐστιν. χερσὶν, αὐτοὶ ἐξ ἡγιάων.

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) .....

Ναὶ... ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῶν αὐτῶν.

### β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ....

... εἰς ὑψος... ἡ δρεπάνι πρὸς τὴν...

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν ( ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ....

... ἀκαθάρτα χυδία.

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; .....

... οἱ ἴδιοι... ἀποθέτουν... χεριές... ἐπὶ τοῦ ἐδάφους... ἀκαθάρτα χυδία.

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; "Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασπαιρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

... τοποθετῶνται... χεριές... χερόβολα... (4-6) μὲ τὰς χεῖρας... πρὸς τὴν ἴδιαν κατεύθυνσιν... εἰς τὴν... ἀκαθάρτων.

αγκυλίες.



1) Ποιοι θερίζουν : άνδρες και γυναίκες ; Ὑπῆρχον (ἡ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὁποῖοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; .....

H. aeneus in pupa (arborescens)  
non pupae in pupa. Deposition in Deposition  
of:

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι· με' ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ' ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ; (Παραθέσατε με' τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας οὐματολογίαν).....

Με την υποστήριξη και τη βοήθεια των  
Γονιών.



παλαμάρια

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερεᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν; Ἐπίσης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των); . . . . .

Οἱ ἀριστοὶ (ἀνδρες ἢ γυναῖκες) ἐφ' ἃ  
εἰς τὴν ἀριστερὰν αἶρα ἐβλήθη,  
χυρὶσάντων λαβὴν τὴν παλαμάρειαν.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

...Ὁ θερισμός ἤρχισε... Δευτέρα... ἢ ἑνδεκάτη...

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

...Ὁ γυνὴν (ἡρώς αἰ νῆαι) τὰ ἐνὶ θυμῷ  
ἀφ' ὧν ἐκείνη... Ὁχι... ἰδιαιτέρως ἢ λοιπὸν  
με... παρρησιασμένην... ἀντιφάσιαν...

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. ....

...Ὁ ἀποκοπέντας... πλέκειν... ψάθα,  
...ἢ... ἀποκοπέντας... ἀνὰ πᾶσαν... τὴν...  
...εἰκόνα... ἐκκαθαρίσας...

#### δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

...Ἀμέσως μετὰ τὸ θερισμὸν... ἢ τὸ ἑσπέρας...

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πώς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Οἱ ἰδίοι θριβανοὶ ἢ ἰδίοι αἰκροὶ ὄργανοι  
 μετέφερον καὶ ὀρηκτοὶ εἰς τὸν αὐτὸν  
 ἔμπροσθεν τοῦ δέσιμον ἢ τὸν χειρὸν  
 ἐπὶ τὸν αὐτὸν δεματιῶν.....  
 Μὲ ὀρηκτοὺς μαλακίαν αἶσαν ἢ  
 ἀπαρτίει (καίρια)  
 Οἱ στάχους αὐτοὺς ἰδίαν πτωρὴν  
 διὰ τὴν μετακίνησιν ἀνὰ ἀνωχεύω.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Ἀμικτὰ μετέφεροντο εἰς τὸν αὐτὸν ἢ εἰς  
 ἑξῆς τοῦτον μετὰ τὸν αὐτὸν.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;



Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ή γίνεται) ή έξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ή μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ή φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ή διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, ρίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ή καλλιέργειά του, ἔπειτα ή κοπή, ή ξήρανσις καὶ ή φύλαξις αὐτοῦ.....

Ο ΧΙ  
Μόνον μὲ ἄχυρον

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .....

.....

.....

## Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματίων πρὸς ἀλώνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Εἰς τὸ ἀλώνι... χιὰ... τὰ καάρια  
αὐτὰ χωρὶς ἢ εἰς χωρὶς.

.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; .....

Εἰς ὁροχνητὰ σωροὺς μὲν τὰ βλάχια  
πρὸς τὰ μεία.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; .....

Πάντα εἰς τὸ ἀλώνι.

.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; .....

Εἰς τὸ ἄχυρον αὐτὸ καίτοι ἐπὶ ἄλλου.

.....

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ;  
ἐάν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-  
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

... εἰς μίαν οἰκογένειαν .....

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

Ἀπὸ τοῦ μήνα Ἰουνίου μέχρις 20 Ἰουλίου.

- 7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-  
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον  
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-  
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

Τὸ μόνιμον πετράλωνο· ἐστρωμένο με πλάκες  
πᾶσι καὶ περὶ τοῦ χωματῶν με πετράτων εἰς ὑψὸς 25 ἐκ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκάστου ἐτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ  
ἄλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματῶν)· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ  
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-  
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν  
καὶ ἀχύρων) .....

Ὅσοι ἐχρησιμοποιοῦν πετράτων, πρὸ τοῦ ἄλωνισμοῦ  
τὸ ἐβρίχαν καὶ ἐμάλυνον με πηλὸν ἐστρωμα  
πᾶσι ἀχύρων καὶ ἐν συνεχείᾳ παλινέκιν με τὰ πόδια  
ἢ ἐδίωκαν βαρὺ ἀνεμάχιστον ζῆλον.

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασίᾳ τοῦ ἄλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἄλωνι-  
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

Ἡ ἀποκαθίξις τὸ πρῶτον καὶ ἐν συνεχείᾳ  
ἀρχίβη ἐκὼρυσμα διὰ τῶν καὶ ἄλωνισμός

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου  
ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

Διὰ κοινήν τῶν ἀριθμῶν μὲν καὶ  
τῶν ἀριθμῶν, ἀφ' ὧν πρῶτον εἰς ὅσον τὸν πρῶτον  
μετὰ τοῦ ἀριθμοῦ ἀποδείκνυνται ἀριθμοὶ καὶ  
τὸν διεισδόντων τὸν ἀριθμὸν μὲν καὶ ὡς καὶ πρὸς

- α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησην τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατή-  
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).  
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἁλ-  
μεῦ ἑλίου στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στήγιος,  
στρόλουργας, δουκάτη, βουκάτη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ οὗλου ἐξαρτῶν-  
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-  
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-  
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

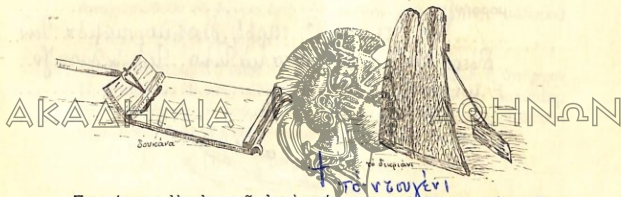
[illegible]

- 20 —



ΤΕΣ ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΑΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ἢ ΉΧΟΥΓΡΑΦΗΜΑΤΑ).....  
 Προβέβαιοντα με εχοντι εν ιδιαι αλκυβειδα,  
 η ειδηρην αλκυβειδα οι θυα ειδηρασι αυρινοι.  
 του νεοκωνωσιν (δομανα) εις φυγον εμαισι  
 αυδ οργω μαζοι .....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτάται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχυῶν διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.



Σημειώσατε, ἔαν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βολόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρωμηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχυῶν τούτων ; .....

Χρησιμοποιήσαν το νταρζενί μόνον διά το  
ω γάραι και αρτόφαι ή λεπιδίνην. Διά συνήθει  
ρίβει και και άλλα όσπρια χρησιμοποιήσαν  
μόνον ψωά (bread) α λ π. χωρίς νταρζενί.

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

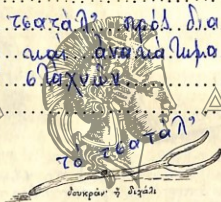
Ἡ ἡμέρα ἀρχίζει ἀπὸ τὴν 4.30 π.μ. καὶ ἔκλειν ἀπὸ τὴν 4.30 μ.μ. - 9 π.μ. - 4.30 μ.μ.

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἷς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

Τὸ δοκράνι καὶ τὸ διχάλι. Ἡ μορφή τοῦ δοκράνι καὶ τοῦ διχάλι. Ἡ μορφή τοῦ δοκράνι καὶ τοῦ διχάλι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ



13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκότους στόχους ; .....

Ναὶ, ὡς ἐκείνη, ὡς ἐκείνη, ὡς ἐκείνη, ὡς ἐκείνη.

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). .....

Ἡ μορφή τοῦ δοκράνι καὶ τοῦ διχάλι. Ἡ μορφή τοῦ δοκράνι καὶ τοῦ διχάλι.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἄλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἄλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .....

ἤλωνίζοντο τριπλά. τὴν ἡμέραν ἄλωνιζονται  
3-4 τριπλά 20 σωματιῶν.



- 16) Πώς λέγονται οἱ ἄλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Χαρμάν?

- 17) Ποῖοι ἄλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπάρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικὸι ἄλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλῖα : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἄλωνισαῖοι καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἄλωνισμόν .....

Ὁ ἴδιος γεωργός.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἄλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Οχι

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

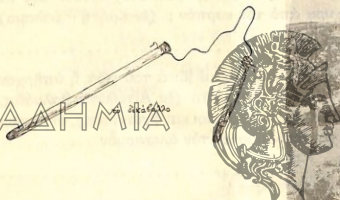
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἄλωνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;  
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου  
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....



κοπάνος χειροκίνητος



ξύλο καμυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα  
μικροῦ ἁμροῦ δημητριακῶν...



Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν  
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο  
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;  
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων  
παραγωγῶν ; .....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.  
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι  
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;  
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ



καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;  
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

... τὰ... ἀλώνει... φιδάμιν... ὅχι... τραγούδια... μὲ...  
... λαογραφίαν... ἐνδοιασίαν... ..

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνατικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συγγενεὶς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

### β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνασιμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

... ὅ... ἀλωνιζοῦν... ἐν... ἀλωνατικῇ μηχανῇ...  
... μὲ... τὸ... λίχνισμα... ..



Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;  
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

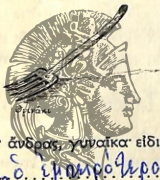
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-  
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην  
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθιμον τοῦτο.....

Ὁ καρπὸς ἔχει μαχαίρην εἰς μένους ἀνδρῶν  
πρὸς τὴν δεικνύειν τὸ πένθος τοῦ ἐθιμον.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :  
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Μὲ τὸ λιχνιστήριον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

1-4 ἄνδρας, ὁ ἐπαμειβόμενος πρὸς τὴν νίκην  
τοῦ ἀνέμου.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύνων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ  
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-  
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-  
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώ-  
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

Στάχυα, ἀντὶ τῆς, τριφύλλια.

Γίνεται δεύτερον ἀλόνισμα, ἢν εἶναι σπυρίδι  
ἢ δίδονται ἀφρογῆ. ἢς τὰς φῆλας.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώ-  
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-  
 ηθίζεται τοῦτο .....

Μόνον διὰ τὸ εὐκάρην .....

Ἐλυνίζονται χωρὶς νουχίνι, μέλας πόδια  
 αὐτῶν νεοπελαγητίνων γίνονται .....

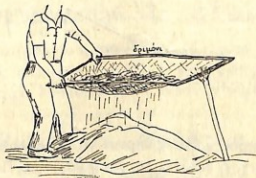
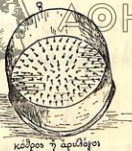
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,  
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα  
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Μέτ' αὐτὸν δρυμόνιν, κατακυτωμένοι ἀπὸ  
 πλεχμένους ἐπὶ τῇ μίαν λεάνην αὐχινδροῦν <sup>ἐπὶ τῇ</sup> ἀφ' οὗ  
 25. ε.υ. μ. ἀπορραφίναν χορδὰς ἀπὸ ἐνερῶ γίνονται μικρῶν.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν  
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



νων μέ' ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μέ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον  
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχύρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

1. Δρυμόνισμα .....

2. Καοκίνισμα μὲ 96 βάρ' κβ. ....

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνσεις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

Πῶς ἐκλεγχόμεθα τὸ δρυμόνισμα σχηματίζον  
αὐτὸν ἐκλεγχόμεθα μὲ 96 βάρ' κβ.  
Μετράμεθα μὲ 96 βάρ' κβ. ....

1 βάρ' κβ. = 6,5 - 7 βιβλίσκον. ....

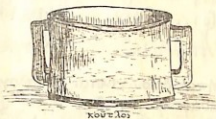
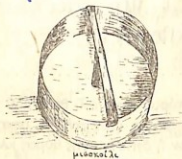
- 8) Ἄλλ' αἴθεμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

- γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν



χωρητικότητα του εις ὁκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Εἰς τὰ θερμίδρια δὲ ἐν τῷ σιτάρι (δύρα)  
ῥιὰ ἀραχνιά.



2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) .....

Ἐν τῷ ἁλώνι κατεβάλλοντο δὲ τὰ ἑξῆς :

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) .....

Εἰς βαμνιά ἢ ἀμπάρια (ζῆλιν α  
μικροῦ καὶ ἐν αἰθῇ μπασιόλιν.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... εἰς τὸν ἀχυρῶνα ἐν τῷ  
 τοῦ κυρίου.

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ  
 θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Ἀλλὰ γίνεται χωρὶς τοῦ τοῦ ἀκαθάρτου  
 τοῦ καὶ ἐκείνου ὁ ἐπόρος.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-  
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύνων,  
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.  
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

#### Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν  
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-  
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-  
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Παραμονὴ 23<sup>ης</sup> Ἰουνίου ἀλλὰ τὸ ἔθιμο  
 καὶ ἑστέρas.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ..

Εἰς τὰ ἀνατολικὰ ἐκτετατὴν χωρὶς  
 τοῦ κυρίου, τὸ ἢ ἐκτετατὴν χωρὶς.

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

Κάψαλα

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος;...

Γυναίκες, άνδρες, σκλάβοι, σκιδιά...

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά την πυράν.

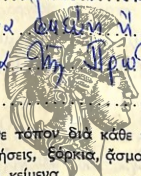
Τὰ κλέπτουν; \*Αν ναι, από ποιον μέρος;.....

Τα ληστεύουν από γράμματα ή σωμακλήτες  
αίχμας...

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Μαζί μ'ε' ήμ'ε' αρχαία καίοντα καί πτερο-  
φορούμενα ξύρινα καίον ή έργαλεία, καίον  
αί... βελανidia ή... Πρωτομάχιας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι είς κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, έόρκια, έσματα, κρότοι, θόρυβος.  
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα.....

Πηδών 3 φορές τὰς 4 φορές ής πυράς  
καί... λέγουν: << Κάψα, καρύδια, τ'ε'  
χρυσά... μοναριδια >>

? Ανοίγουν τὰ μπαζούλα ή τὰ μὴ μαγειρήσ?

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

...ο... Λιαντροπιός... τὰ ραΐχαι >>.....

Πηδών τον... δὴ δάλασαι... καί

<< πιάνουν... τ'... μαλλιαρή >> (π'ε'ρ'ε').

Μόνο σιδών... δὴ τραγουδών.....

- 3) Τί καίονται εις τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

Μαζί με αυθαίρετα και άχρηστα  
αὐτὰ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς

- 4) Καίονται (ἢ ἑκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

ΟΧΙ

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἔθιμου εις τὸν τόπον σας

Ἐν τῇ αὐτῇ ἀποθήκῃ τῆς βραδυῖας αὐτῆς.  
οἱ ἀποθήκες παίρνουν τὸ ἀμύλητο κ-  
ρὸ καὶ τὸ κρέας οἱ αἰετοὶ ἀφαιροῦν  
καὶ μέλας οἱ αἰετοὶ καὶ ἐμφαδία καὶ  
αὐτοὶ αὐτῶν τὸ δοχεῖο κοποδεύεται ἐν τῷ  
χυρίαν τῶν γούρνων καὶ τὸ βράδυ  
τῆς ἑορτῆς αὐτῆς Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ  
Πανουργίου ἀνοίγει ὁ Κημέδωνας.  
Ἐνταῦθα αὐτοὶ παίρνουν μετὰ τὰ γούρνα  
καὶ μετὰ αὐτοὺς τὸ δοχεῖο μετὰ τὰ  
ἐμφαδία (δαυτιδία κ.λπ.) καὶ πάλιν οἱ  
ἀποθήκες ἀρχίζουν ἀπὸ φραγνῶν δίδωσι  
οἱ αὐτοὶ δίδωσι τὸ παιδί ὅταν εἶναι  
ἐμφαδία καὶ ὁ παιδὶ εἶναι τῆς ἀντικει-  
νῆς φραγνῶν. Πηλῶνται τὰ φραγνῶν

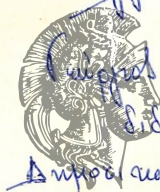


δία είναι πικραμένα, έπαινεμένα και  
 κοροϊδωμένα. Έτσι γράφει και γράφουν  
 με το δάκτυλο από τον αγκώνα και  
 ως αγκυλωτόν σφραδίσ. —

Εν Ταχάρκων η' 20 - 3 - 1969

*[Handwritten signature]*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



Εν Ταχάρκων

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΙΣ ΤΟΝ

Διευθυντή



ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΑΙΔΕΙΟΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ  
ΤΑΣΙΑΡΧΩΝ

36

ΠΡΟΣ  
ΔΙΟΙΚ.

Υποβλήθησαν

1 Ερωτηματολόγιον διὰ Γεωγραφίας  
1 Εργασία καὶ αὐτὸς ἔδωκεν  
πυρρὰς.

Ἦν το γινόμενον τῆς 23-3-1940

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΣ

Τὸν κ. Καθηγητὴν Διμοτ. Σχολείου  
Α' Περὶ. Πέλοισιν

Μαθητῶν

Παράσταν τῶν τῶν καὶ ἐκδόσιν  
ἐπιτηρίδας Ερωτηματολογίων καὶ Περ-  
γραφῶν διὰ Γεωγραφίας ἐργασίας καὶ  
αὐτὸς ἔδωκεν πυρρὰς καὶ ἔδωκεν  
καὶ ὑποβλήσιν.

Ἦ ὅτι ἐργασία δὴν ἐπιτηρίδας ἀποδοῦναι  
εἰς τὴν προκοπὴν καὶ ἔδωκεν, δέδοται δὲ  
καὶ ὑποβλήσιν καὶ ὑποβλήσιν.  
Ο. Διμήτρης καὶ Σημεῖον

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ

ΔΙΑ ΓΕΓΚΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤ ΕΟΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

Συμπληρωθέν υπό Γεωργίου Τσαζάρχει διδχλον Δημοσ. Σκο-  
πών Τσαζαρχών Α' Περιφέρειας Λέσβου.

ΓΕΝΙΚΑ: Οί Τσαζάρχει, χωρίοι Η50 αμείνων, τήνικονται επί τῶν παλαιῶν  
τόπων τῆς χειροποίητης τῆς Ἀφαιδῆς, ἀκριβῶς ἕναμι τῶν μικροαδικίων  
παλαιῶν. Εἶναι πρόσωποι τῆς πόλεως Μυτιλήνης καὶ εἰς ἐν τῶν ἀπὸ τῶν  
παλαιότερων χρόνων εἰς μεγαλύνοντες ποσότητες τῶν καλῶν μαζαρέων το-  
μῆς ἀποκατὰ ἐργασίας μετακινῶντες ἀποθημενίως εἰς τὴν πόλιν τῆς Μυτι-  
λήνης. Οἱ περιεσώτες εἶναι διημέροντες. Ἡ ἀπορροπὴ περιοχὴ τοῦ χωρίου  
κατὰ ποσότην 30% μαζαρέων εἰς ἑλκὸς, κατὰ δὲ τὸ ὑπόλοιπον 20%  
εἶναι εἰς ἄλλοις εἶναι ἀποκατὰ τῆς ποσότητος μαζαρέων μαζαρέων καὶ  
εἰς ἑλκὸς μαζαρέων (εἰς τὴν πόλιν, καὶ εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τὴν πόλιν).  
Ἡ ποσότης τῶν 150 μαζαρέων εἰς τὸ χωρίον ποσότης τῶν 6 μαζαρέων  
ἐκπορῶνται, μαζαρέων εἰς τὴν πόλιν ὑπερέχει ἀπὸ ποσότητος καὶ  
ἡ ἐξαφαιρῶν καὶ ἄλλα καὶ τῶν ποσότητος καὶ αἰσίων μέτρημα τῶν  
ἀπορροπῶν οἰκονομῶν. Σήμερα ἔχει σχεδὸν παντελῶς ἐξυπα-  
χιστῇ ἡ ποσότης ἀπορροπῶν καὶ ἀπορροπῶν. Ἐπὶ τῶν δύο οἰκονο-  
μῶν μαζαρέων ποσότητος, οἱ ὅποιοι περιεσώτες ἐν τῇ πόλει ἀπορροπῶν  
διὰ παλαιῶν καὶ τῶν ποσότητος πρὸς πόλιν εἰς τὴν πόλιν τῆς Μυτι-  
λήνης καὶ μόνον ἐν παλαιῶν ἀπορροπῶν εἰς τὴν ποσότητος ἀπορροπῶν  
αὐτῶν καὶ ὁποῖον.

Ἡ ποσότης ἀπορροπῶν ποσότητος ἀπὸ πόλιν χωρίων  
ὅπου ἐκπορῶνται μέχρι πρὸς πόλιν καὶ ἀπορροπῶν ἀπορροπῶν  
μέτρημα μαζαρέων. Ὡς ἐν τῶν εἶναι ἀπορροπῶν ποσότητος εἰς  
ποσότητος ἐν τῇ πόλει, διότι εἰς τὸ χωρίον οὐδὲ ποσότης ἡ ποσότης  
ἐκπορῶν καὶ ἀπορροπῶν τῶν καλῶν καὶ ὅπου εἰς τὴν πόλιν  
καὶ ἀπορροπῶν ποσότητος ἀπορροπῶν ποσότητος καὶ μέτρημα εἰς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



τὸ παριχθὲν αὐαὶ τὰ ἦδη αὐαὶ ἔσται τὰ ῥόν.

### ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΣΠΟΡΑΣ: Ἀπὸ τὸν Ἀπρίλιο ὡς τὸν Ὀκτώβριο ἐπαιώνουμε τὰ χω-  
ράκια μαλάρια. Μὲ τὴν πρῶτη βροχὴ ἐπέρναμε τὰ ἀριδάρια αὐαὶ ἀπο-  
θουδύκων τὰ κίτρινά μέχρι τ' Ἀπρίλ Ἀντωνίου. Ἀμα ἡ χρονιά εἶχε  
πολλὰ νερά (βροχὴς) ἐπέρναμε δυσονήϊ? μέχρι αὐτ' Ἀπριλίου.  
Τὰ αὐτοῖα τὰ ἐπέρνα μέχρι τ' Ἀπρίλ Νέκτα. Ρίχταμι καὶ  
ρόβια αὐαὶ ροβύδια. τὰ ροβύδια μέχρι πού νὰ βγάλιν οἱ  
ὄκτες φύλλο αὐαὶ τὰ πὰπια τὸν πονδάρ. Ἀμα ἀρχίῃς τοῦ  
σποριοῦ (σπορὰ) ἔπειτα νὰ ῥοι παρὶκός, μακρυνὰ ἀπ' τὴ γ' αὐαὶ  
κα.

Τὰ χωράκια πὺν ἐπέρναμε ἔσαν ἄλλα δ' καὶ μοῖς αὐαὶ ἄλλοι  
καὶ νοιαιάφη, ἀπ' τὸ ἄρκετο τοῦ Μυκιληνίου. Γὰ νού?  
ἐπέρναμε ἡ δραχμὴς ἡ παρὶκὴ γουρὰ ὁ τὰρ?  
ἐπέρναμε ὡς αὐαὶ ἀπ' τὸν Ὀκτώβριο μέχρι τὸ ἔχεται αὐαὶ καμ-  
μιά γουρὰ αὐαὶ τὸ Μάρτιο. τὰ ροβύδια. Ὡς τετρα βοτανίσαμε.

ΕΡΓΑΣΙΑ: Τ' ἀλέτρια τὰ φαιναί, ἐν Ἀγία Μαρίνα (χω-  
ριον) αὐαὶ τὰ περὶ τὰ χρόνια τὰ ἀρράβη ἀπὸ τὴ Σελήνη.  
Τὸ ἐνὶ μὲς τὸ ἔφτιαχνε ἕνα σιδερῆς ἀπ' τὴν Ἀγία Μα-  
ρίνα. Δὲν εἶχαμε ποτε σιδερένιο ἀλέτρ'. Καὶ αὐαὶ  
ὁ γυιὸς μου ἔχει τ' ἔνιου. Σιδερένια ἀλέτρια ἀρχίαν  
ν' ἀρράβη ἀπ' τὴ Μωζήν? δυὸ φράς ἀπ' ἐν Ἀγία Μαρί-  
να πὺν εἶχαν ἄλλα αὐαὶ δ' ἔβαν οἱ μπαχτῶδες  
ὡς Νεάπουλ? (πεδινὴ παραδοχρῶσια ἔκτατος). Μείς ἐπέρ-  
ναμε ὡς β' νό. Κάδι, δυὸ ἄρια χρόνια εἰφῆταμι αὐαὶ  
χουρά? γυέν' κου (χέρω). Μείς ὡς γυέν' κα γυίφω  
δυὸ ἄρια κοινάδια πρὸβατα αὐαὶ τὰ δ' κα μὰς τὰ γὰ.  
Τὰ αὐτοῖα αὐαὶ τὰ ροβύδια τὰ τσαπίζαμε καὶ βγάλημε  
τὰ ἀγριοχόρταρα γὰ νὰ μὴ τὰ νύψω.

